

İman hizmetinde hüsn-ü zan

Nurdan Hanım: “Bu zamanda hizmet nasıl olmalıdır? Herkes kendi çapında nasıl hizmet edebilir? Sadece evde Risâle-i Nur okumakla, namazını kılmakla ve derslere gitmekle bencillik mi yapmış olur? Kimileri yalnız para vermekle veya hizmet yerini temizlemekle, ya da evine ders almakla.. vs. hizmet yapmış olurlar mı?”

TEKLİF-İ MÂLÂYUTAK YOKTUR

Allah bize yapabileceklerimizi emrediyor. Yapamayacaklarımızdan bizi sorumlu tutmuyor. Allah'ın dîninde “teklif-i mâlâyutak” yoktur. Yani güç yetiremediğimiz konularda teklif ve emir yoktur. Allah'ın teklifi ve emri, gücümüz ve kudretimiz çerçevesinde geliyor.

Öyleyse yapabileceğimizi yapmakla hizmet etmiş oluruz. Yapamayacağımız ve imkânımız ve kudretimiz dâhilinde olmayan şeylerle kendimizi itham etmemize, eleştirmemize ve helâk olmamıza gerek yoktur.

Neye gücümüz yetiyor? Onu düşünmeli ve yapmaya gayret etmeliyiz. Evde Risâle-i Nur'u okuyan, namazını kılan ve derslere giden birisi iman hizmeti için en büyük adımları atmaya başlamış demektir. Bundan sonra yapabileceklerini yapmalı. Neye gücü yetiyorsa onu yapmalı. Aslında zaten yapıyordur da.

Esasen bizim, kendimizden başka herhangi birisinin hiçbir şey yapmadığını ileri sürmemiz doğru da değil. Kardeşlerimizi eleştirmeye hakkımız ve yetkimiz yok. Kardeşlerimizle tesanüd içinde olmaya ve tefânî sırrını yaşamaya mecbur ve mükellefiz.

SADECE KENDİMİZİ ELEŞTİRELİM

Kendimize gelince eleştirelim. Kendimizi affetmeyelim. Meselâ, hizmet için daha başka şeyler de yapabileceğimizi, yapmaya gücümüz yeten hususlarda tembellik yaptığımızı, bunların hesabını Allah'ın soracağını kendi adımıza hep düşünelim ve korkalım. Ve kendimizi her zaman elimizden gelen gayretin içinde bulalım. Paramız

oldukça para yardımı, zamanımız varsa veya ihtiyaç varsa ders yerlerinin temizliği, evimiz müsâitse evimize ders almak, komşularımızla ilişkilerimizde dilimiz döndüğünce anlatmak... Her şeyden önemlisi okuduklarımızın ve dinlediklerimizin feyzini yaşamaya gayret etmek...

Bütün bunlar esasen Allah'a kulluğumuzun da gerekleridir. Bunları yapmaya çalışalım.

HÜSN-Ü ZAN ETMEK ZORUNDAYIZ!

Fakat bunlardan birini veya bir kaçını bazılarımız yapabiliyor olduğu halde yapmıyorsa, ihmal ediyorsa, yapılması gereken bir iş olarak görmüyorsa veya başkalarına havale ediyorsa... Bunlar kusur olabilir; tamam! Bu kusurları nefsimizde görüp nefsimizi eleştirmeye hakkımız var; bu da tamam! Fakat bunları kardeşlerimizde gördüğümüzde “görmemek” zorundayız, “gözümüzü kapamak” zorundayız, “ardından konuşmamak ve aleyhinde düşünmemek” zorundayız.

Hüsn-ü zan etmek zorundayız.

Sû-i zanla meşgul olmak isteyen nefsimizi ve şeytanımızı susturmak zorundayız.

Bu bir nafîle emir değil; bu bir farz emirdir, bu bir zorunluluktur. Kur'ân, “Birbirinizin gizli hallerini ve kusurlarını araştırmayın. Birbirinizi gıybet etmeyin.”¹ derken, biz aksini yapabilir miyiz?

Eğer kardeşimizi evine ders almıyor diye eleştirirsek, eğer imkânı olduğu halde para yardımı yapmıyor diye kınarsak, eğer ders yerini temiz tutmuyor diye tenkit edersek, biz ondan fazla cürüm işlemiş oluruz. Onunkisi belki sadece bir ihmalkârlık iken, bizimkisi durduk yerde sû-i zan ve gıybet gibi bir günah olacak ve onun ihmalkârlığı değil, bizim sû-i zannımız uhuvvet ve tesanüdümüze zarar verecektir.

YAPMAMIZ GEREKEN

Böyle durumlarda yapmamız gereken şey, gördüğümüz eksikliği gücümüz yetiyorsa bizzat kendimizin telâfi etmemizdir. Kendimiz gücümüz yettiğince telâfi etme çabasında olursak, bunu ihmal eden kişi zaten hatasını anlayacak ve hem bize yardımcı olacak, hem de bir daha hata yapmamaya gayret edecektir. Böylece kardeşliğimiz, uhuvvetimiz ve ihlâsımız da zarar görmeyecek, tesanüdümüz sarsılmayacaktır.

Kendimiz telâfi etmeye gücümüz yetmiyorsa, orada bizim için zaten mükellefiyet yok demektir. O zaman yok bir şeyi konuşmamıza da gerek yoktur. Başkasının yapmadığı

bir mükellefiyetten ötürü onu bizim kınamamız da Allah nezdinde makbul değildir.

Çünkü eğer o kınanacaksa onu Allah kınar. Belki de affeder. Biz kınamakla maksadımızı aşmış ve aslında ona değil, hâşâ Allah'a karşı edepsizlik yapmış oluruz.

Dipnot:

1- Hucurât Sûresi: 12.